

Afdeling	: F&C - Financiën	Raadsvoorstel: DJ-1474411
Naam opsteller voorstel	: Annie Hanssen - Beelen A.Hanssen-Beelen@weert.nl / 0495-575524	Zaaknummer: 1468529
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	

Onderwerp

Septembercirculaire 2021 Gemeentefonds.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de septembercirculaire 2021 Gemeentefonds;
2. De mutaties op basis van de septembercirculaire 2021 te verwerken in begrotingswijzigingen;
3. Bij de raming van het Gemeentefonds voor 2022 en verder een behoedzaamheidsbedrag achter de hand te houden van een derde van het budgettaire voordeel 2022 van de septembercirculaire (afgerond € 380.000,-);
4. Het positieve begrotingssaldo voor 2021 na vaststelling van de tweede tussenrapportage 2021 en verwerking van de mutaties van de septembercirculaire 2021 ad € 550.438,- in te zetten als een lagere onttrekking uit de algemene reserve.

Inleiding

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. In 2021 is hiernaast de maartbrief ontvangen over het 4^e corona-compensatiepakket.

De septembercirculaire 2021 is volgens planning op Prinsjesdag verschenen. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

Onderwerpen septembercirculaire 2021

In dit voorstel informeren wij u over de inhoud en financiële effecten van de septembercirculaire 2021. De belangrijkste onderwerpen van deze circulaire zijn:

- De accessen vanaf 2022 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek. De mutaties zijn voor alle jaren (2025 t/m 2025) positief.
- Een voorschot op de onderschrijving van het BTW-compensatiefonds (BCF) plafond 2021.
- De oploop van de opschalingskorting in het jaar 2022 wordt incidenteel geschrapt.
- Enkele taakmutaties, waarvan vier in verband met coronacompensatie.
- De omvangrijkste taakmutatie is de incidentele compensatie (€ 1.305 miljoen macro) voor de tekorten jeugdzorg voor het jaar 2022. In de begroting 2022 van de gemeente Weert was hiervoor al een stelpost opgenomen.
- Mutaties in decentralisatie-uitkeringen.
- Actualisatie van de maatstaven re-integratie klassiek, medicijngebruik, uitwonende studenten en personen in zorginstellingen.
- Coronacompensatie voor: lokale en regionale cultuur, buurt- en dorshuizen, TONK (2021) en re-integratie/bijstand (2022).

- Procesmededelingen over de herijking verdeling gemeentefonds.

Keuzes bij de verwerking van de septembercirculaire 2021

Een aantal mutaties in de septembercirculaire worden neutraal verwerkt omdat er (taak)mutaties bij horen waar ook kosten tegenover komen te staan. Deze zijn opgenomen in de bijlage "Gevolgen septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tm 2025".

Daarnaast adviseren wij om met ingang van 2022 van de positieve ontwikkeling van het accres in de septembercirculaire een derde van dit bedrag (€ 380.000,-) achter de hand te houden als behoedzaamheidsbedrag. Hiervoor zijn 3 argumenten:

- Er is nog geen nieuwe CAO voor gemeenten, maar de personele kosten zullen waarschijnlijk nog stijgen en wellicht meer dan waarmee nu in de begroting rekening is gehouden (2%).
- De prijzen van met name materialen stijgen momenteel hard.
- Als het Rijk de bedragen die zij begroten (en die nu de "trap op" veroorzaken) niet daadwerkelijk uitgeven, leidt dit tot vermindering in volgende circulaires ("trap af").

Beoogd effect/doel

1. Het vertalen van de gegevens uit de septembercirculaire 2021 naar de financiële gevolgen voor de gemeente Weert voor de jaren 2021 t/m 2025. Deze gevolgen zullen verwerkt worden in begrotingswijzigingen.
2. U informeren over de onderwerpen uit de septembercirculaire 2021 en de corona-compensatiepakketten.

Argumenten

1. De septembercirculaire 2021 wordt behandeld bij de begrotingsbehandeling 2022 en leidt tot de eerste begrotingswijziging van 2022 en een wijziging voor 2021.
2. De septembercirculaire 2021 geeft een uitgebreid financieel beeld van het Gemeentefonds. Dit is van belang voor de begrotingen en de financiële positie van de gemeenten.

Kanttekeningen en risico's

Accessen en uitkeringsbasis

De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accessen 2020 en 2021 zijn vastgeklit op het niveau van de meicirculaire 2020 om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie en er vindt geen afrekening plaats.

In de septembercirculaire 2021 zijn de accessen vanaf 2022 weer bijgewerkt. Deze vallen voor alle jaren positief uit door:

- hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen, leidt tot hogere accessen;
- het accres is opwaarts bijgesteld als gevolg van uitgaven voor klimaatmaatregelen, compenseren gedupeerden van de kinderopvangtoeslag, zorg en de EU-afdrachten;
- het voorschot van het BCF 2021;
- het schrappen van de opschalingskorting 2022;
- de omvang van de algemene uitkering en de taakmutaties.

Echter door lokale ontwikkelingen (aantallen bij de maatstaven, bijstelling eigen middelen (OZB)) wordt dit positief effect weer deels teniet gedaan. In 2021 is dit per saldo zelfs negatief.

Steunpakket corona

In de septembercirculaire 2021 zijn onderstaande coronacompensaties opgenomen:

- Een aanvulling voor Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Voor Weert betekent dit een compensatie van € 569.139,-. Omdat er in Weert weinig gebruik wordt gemaakt van deze regeling, kan deze compensatie budgettair (positief effect op begrotingsaldo) verwerkt worden.
- Extra middelen voor re-integratie dienstverlening aan bijstandsgerechtigden en extra middelen voor gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand in 2022. In de bijlage zijn de compensatiebedragen voor Weert opgenomen. Deze worden neutraal verwerkt.
- Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen (2021): via taakmutaties in de algemene uitkering ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Ook deze worden neutraal verwerkt.

Op het moment wordt gewerkt aan het vaststellen van de inkomsterderving per gemeente als gevolg van corona over 2020. De definitieve hoogte van de compensatiebedragen zijn in het najaar bekend. Hierover heeft al enige correspondentie plaatsgevonden, waarbij berekend is (nog niet vastgesteld) dat Weert nog een aanvullende compensatie ontvangt van ruim € 340.000,-. Hiervan wordt nu, bij de septembercirculaire 2021, € 300.000,- meegenomen als budgettair voordeel.

De inkomsterderving over 2021 zal in 2022 over het gehele jaar 2021 worden beoordeeld. Iedere gemeente zal hiervoor een compensatie ontvangen.

Jeugdzorg

De omvangrijkste taakmutatie in de circulaire is de definitieve verdeling van € 1.305 miljoen voor het jaar 2022 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over de structurele financiën. Het ministerie van BZK heeft op 29 juni jl. de verdeelwijze gepubliceerd van de incidentele middelen. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 hebben het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) afgesproken dat de gemeenten de bedragen als stelpost mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid en in het licht van de afspraken dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen, geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen.

In de begroting 2022 was hiervoor voor het jaar 2022 een stelpost opgenomen van € 3.300.000,-. De definitieve uitkering 2022 komt nagenoeg op dit bedrag uit. De vergoeding is € 3.564,- lager, met name omdat een deel van de compensatie is overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS.

De stelposten Jeugdzorg voor de jaren 2023 t/m 2025, zoals die in de begroting 2022 zijn opgenomen, blijven ongewijzigd.

In de meicirculaire 2021 is € 613 miljoen beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg (aanpak wachttijden specialistische jeugdzorg). Voor de VNG was hiervan een bedrag van € 55 miljoen gereserveerd voor coördinatie en informatievoorziening. In de septembercirculaire 2021 is bekend gemaakt dat de kosten worden begroot op € 3,175 miljoen, waardoor het resterende bedrag van € 51,825 miljoen via een taakmutatie wordt toegevoegd. Voor Weert betekent dit een uitkering van € 131.024,- dat budgettair verwerkt wordt.

Herijking verdeling Gemeentefonds

Recent hebben de fondsbeheerders een aangepast voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds voor advies naar de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en ter consultatie aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gestuurd.

Na definitieve besluitvorming over de invoering van het verdeelvoorstel zal met de dan bekende gegevens nog een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023, het beoogde moment van invoering van de nieuwe verdeling. Deze laatste actualisatieslag zal inzicht geven in de definitieve herverdeeffecten voor gemeenten. De prognoses op basis van de cijfers 2017 en 2019 zijn voor Weert positief. De berekening 2019 laat voor Weert een positief voordeel van € 71,- per inwoner zien.

De nieuwe verdeling wordt stap voor stap ingevoerd, zodat gemeenten voldoende tijd hebben om zich aan de nieuwe financiële situatie aan te passen. Gezien de ontwikkelingen in de gemeentelijke financiën, kiezen de fondsbeheerders ervoor de herverdeeffecten te maximaleren op € 60,- per inwoner over een periode van vier jaar, oftewel € 15,- per inwoner per jaar. Dit geldt zowel voor gemeenten met een negatief herverdeeffect als voor gemeenten met een positief herverdeeffect.

De herijking van het gemeentefonds heeft waarschijnlijk gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio, omdat deze (gedeeltelijk) is gebaseerd op een aantal maatstaven uit het Gemeentefonds. Wanneer deze voor de gemeente Weert wijzigen n.a.v. de herziening, dan is dat van invloed op de gemeentelijke bijdrage.

Financiële gevolgen

Bedragen in € *1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Stand na meicirc.'21/ begroting 2022	91.070	95.255	96.010	97.793	99.377
Stand na september- circulaire 2021	92.085	96.686	97.292	99.104	100.929
Verschil	1.015	1.431	1.282	1.391	1.632
Neutraal verwerkt	172	667	393	393	394
Effect op begrotingssaldo	843	765	889	918	1.158
Begrotingssaldo TR2/B2022-2025	-293	688	-477	199	922
Budgettaire gevolgen septembercirc. 2021	843	765	889	918	1.158
Lagere onttrekking algemene reserve	-550				
Begrotingssaldo nieuw	0	1.452	412	1.117	2.080

Het begrotingssaldo oud (TR2/B2022-2025) van 2021 betreft het begrotingssaldo na de raadsvergadering van 6 oktober 2021 inclusief het voordelig effect van de tweede tussenrapportage 2021. Dit saldo is onder voorbehoud van besluitvorming in de raadsvergaderingen van 6 oktober en 4 november 2021. De tweede tussenrapportage 2021 wordt gelijktijdig met de begroting 2022 behandeld in de raad (4 november 2021). De oude begrotingssaldi van de jaren 2022 t/m 2025 zijn de saldi van de primaire begroting 2022-2025.

Bij de budgettaire gevolgen is met ingang van 2022 het behoedzaamheidsbedrag ad € 380.000,- meegenomen.

De financiële gevolgen zijn opgenomen in de bijlage "Gevolgen septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tm 2025".

Het tekort van de primaire begroting 2021 (€ 2.953.114,-) is gedekt vanuit de algemene reserve. De positieve effecten voor het begrotingssaldo 2021 van de septembercirculaire

Nummer raadsvoorstel: DJ-1474411

Advies raadscommissie

De commissie S&I-M&B acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als bespreekstuk.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 oktober 2021

besluit:

1. Kennis te nemen van de septembercirculaire 2021 Gemeentefonds;
2. De mutaties op basis van de septembercirculaire 2021 te verwerken in begrotingswijzigingen;
3. Bij de raming van het Gemeentefonds voor 2022 en verder een behoedzaamheidsbedrag achter de hand te houden van een derde van het budgettaire voordeel 2022 van de septembercirculaire (afgerond € 380.000,-);
4. Het positieve begrotingssaldo voor 2021 na vaststelling van de tweede tussenrapportage 2021 en verwerking van de mutaties van de septembercirculaire 2021 ad € 550.438,- in te zetten als een lagere onttrekking uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november 2021.

De griffier,	De voorzitter,
Mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	Mr. R.J.H. Vlecken